

VELDGEWAS

Blaad veur en euver
Oos Limburgse Taal

Zomer 2026

in deze nómmer vaan

Veldgewas

**Kupershooek, column
van Wim Kuipers
(blz. 4)**

**SesieL: Sjrieve euver
sjrieve in en euver 't
Limburgs (blz. 11)**

**Veldeke 100 jaor en
Keuninklek (blz. 6)**

Poëzie vaanaof pagina 15: toos - Postert (15 + 31) *
Har Sniekers - Thoeaer (16) * Wim Heijmans -
Kirchroa (17) * Godelieve van Gemen - Baolder (18)
* Phil Schaeken - Zitterd (21) * Wiel Knubben -
Valkeberg (22) * Jacques Aussems - Baek (23) *
Werner Kreutzer - Valkeberg (24+26) * Ger Prick-
aerts - Heële (25) * Ron Leunissen - Nut (27) * Els
Diederer - Valkeberg (28) * Francois Cremers - Zit-
terd (29) * Antoon Brouns - Klumme (30) * Leonne
Cramers - Gelaen (32).

- * Haol waeg, verhaol vaan Antoon Brouns (blz. 12)
- * Ós Modesjtaal, column van John Hertogh (blz. 9)
- * Veldgewas Brevebös (blz. 10)

Wat is loos?

- * Podcastserie: Limburgs taol in beweging (blz. 5)
- * Zjubeleibook Veldeke in teike vaan Limburgstaolege poëzie (blz. 5)

100 Jaor Veldeke

E bezunder zjubelei woort gevierd op 23 mei 2026 in 't Toon Hermans Theater in Sittard. Dialekvereining Veldeke Limburg besteit in 1926 100 jaor. 'n Iew geleie opgeriech oet zörg euver 't verdwijne vaan de Limburgse taol. Is 100 jaor zörg get um te viere? Neet per se, want die zörg um eus taol besteit nog ummertouw en is de lèsten tied neet minder gewore noe de jãög neet mie es vaanzelfsprekend mèt dialek weurt groetgebrach. Meh veer hawwe gooje mood. Zoonder Veldeke waor de Limburgse taol in eder geval neet beter aof gewees. En de zjubeleiviering liet zien tot Veldeke springlevend is en blijf iefere veur 't behaajd vaan 't Limburgs. Neve 't symposium en de meziekmiddag in 't Toon Hermans Theater góng Veldeke ouch op paad en bezeukde alle 10 lokaol kring mèt 'ne show vaan meziek en veurdrachte in de ope loch. En in 't naojaor volg nog e zjubeleibook en 'n dialek-gezèt speciaol veur sjaolkinder.

Veldgewas deit zien bès dao-aon bij te drage um ouch 't gesjreve Limburgs in iere te hawwe. Ouch in deze nómmer vint geer weer 'n kãör aon Limburgstaolege gediechte oet alle regio's vaan eus provincie. En umtot 't zomer is vãöl poëzie euver de natuur en alles wat greujt en bleujt. En de leefde netuurlek. Meh ouch de meteoriet dee nog neet zoe lang geleie lang de eerd sjeerde, wèt te inspirere. Veer vraoge speciaol euren aondach veur e prachteg gediech vaan Godelieve van Gemen oet Baolder getiteld "Libellula Fabula". Dao make veer gere get extra ruimte veur vrij. En wie gebrukelek heet Godelieve hãör gediech weer ingesproke zoetot geer ouch denao kint luustere.

Meh veur veer aon de gediechte beginne vint geer in deze Veldgewas iers nog prozatekste zoe wie 'n oetgebreid verslaag vaan de zjubeleiviering vaan Veldeke, 'n ode aon d'n typisch Limburgse holle weeg van Antoon Brouns, es ouch de Kupershock en de rubriek Sesiël vaan redacteur Wim Kuipers. Deze kier numme veer ouch de column Ós Modesjtaal vaan John Hertogh op mèt teks en oetlag euver Zittesje wãörd. En daan hóbbe veer nog lang neet alles geneump. Genóg um eve veur te goon zitte. Veer winse uuch vãöl leesplezer.

De redactie

Kupershook

Mood in de mismood

Waat zól ich gaer – hiej en noe – gesjreve hōbbe waat me veertig jaor haer nag waal ins in de gezet zoog sjtaon: Een nieuwe lente en een nieuw geluid. Beroemde dichregels, die doe de miense ei nuuj banksjtet aan wólle sjmere, of windjvogelende zomerkleier. Paar maol gezeen: 'Een nieuwe lente en een nieuw behang.'

Geer geachde Veldgewassers, besef waal waat ich mit det nuuj meinde: jōngere ónger de dartig die (poëzie) sjrieve in Oos Taal. Wo sind sie geblieben? Baeter gezag: zien die d'r waal gewaes? Haet de nuuj ginnerasie op opvang en anger bewaarsjole gein dialek moge sjpraeke? Is hāör de zaachte G oet de mōndj gehaold? Mae die G kan me neet sjrieve. Waat wólle die luuj die Oos Taal gevierlik vónje?

Laot zitte, den: waat wil ich? Det de miense die noe meine de baas van Oos Taal te zien, det die dudelik make waat ze daomit wille. En dan neet allein opjage nao de sjtaotes van Fries en Surinaams. Maak det de taal baeter? Gaon dan mier miense sjrieve in 't Limburgs? Kump d'r weer ei tiedsjrif? Ich beng det 't allein um uterlik gedeuns geit. Ein juffrouw die in de bösse van Arriva de klantje bedeeft mit, ich citeer De Limburger: een omroepstem met Limburgse tongval.

Waat is det? Klinkers langer oetsjpraeke, op ein get hoger teunke? Gaon ze ós es gesjteurde aepkes zeen? Sjpaar mich. 't Kan toch neet zoe zien det Oos Taal dene mót veur eine baetere naam van Limburg? Toeriste hiejhaer haole? Mich kump de mismood d'raan... Sjreef ich.

Doe belandje ich op de viering van hóngerd jaor Veldeke. Boem boem paukesjlaag. Joep Leerssen goof mood door ós ein Geuzegeveul aan te kalle. Mein uch get, en trek uch veural neet vāöl aan van waat hae neumde: die dwangtaal. Dao mós ich deep euver naodinke. Ich waerde wakker van de meziek, sjmiddigs. Jōngere mit prachtige Limburgse leedjes. Allei, dēt kan dus waal. Meide mit eine kómveur, zól mien moder gezag hōbbe. Kónne sebiet nao Hilversum. En miene mismood? Tja, d'r wore gein veurdrachte van poëzie of ei kórt verhaol. Ich laot dus sjtaon waat ich gesjreve hauw nao dae mismood: waat dinkt geer, Veldgewassers: waat mót gebāöre det d'r ein good, verrassend prachtig Limburgs euverblief? Of hoof det neet?

Wim Kuipers

Podcastserie: Limburgs, taol in beweging

Wie beweeg 't Limburgs vendaog? En wie geve veer 't door aon volgende ginneraties? In dees podcastserie geit Harry Rouschop op zeuk nao de touwkoms vaan de Limburgse taol. Arsjeef-fragminten oet 1976 en gesprekke mèt creatief makers, professionals en leefhobbbers bringe verleie en noe same.

De huurs verhaole euver Limburgs thoes, op sjaol, in de media en op 't werk. Euver gruuutsegheid, twiefel en nui enerzjie. Ouch kieke veer veuroet: wat beteikent 'ne meugelek hoegere officiële staotus veur 't Limburgs riechting 2030?

Deze podcast is gemaak in opdrach vaan Veldeke Limburg bij gelegenheid vaan 't 100-jaoreg zjubelei. De serie is te beluustere via de Limburgse podcasthub **Watbleef.nl** of via Spotify.

Zjubeleibook Veldeke in teike vaan Limburgstaolege poëzie

In 't naojaor van 2026 zal e speciaal Zjubeleibook vaan Veldeke versjijne. De redactie vaan Veldgewas heet ziech beiefert um dao-in 'n be-laankrieke plaots in te ruime veur Limburgstaolege gediechte en korte verhaole. Dat beteikent tot veur Limburgse diechters en sjrijvers hōbbe oetgenudeg um 't bèste vaan hun werk in te sjikke.

Väöl sjrijvers hōbbe dao al gehuur aon gegeve meh wee ziech gerope veult maag perbere nog e pläötske in dat book te kriege. Sjik daoveur eur gediechte of korte verhaole nao de redactie vaan Veldgewas: **veldgewas@veldeke.net**. Veer kinne niks garandere want 't aontal pagina's is beperk meh neet ingesjik is zeker mis. D'n uterste insjiktermijn is 1 juli aonstaond.

Veldeke 100 jaor en keuninklek

Dat waor e bezunder momint tijdens de zjubeleiviering vaan Veldeke Limburg, wie gouverneur Emile Roemer bekindmaakde tot 't de keuning had behaag um de vereining Veldeke 't predikaat "keuninklek" te verliene. Dat deit de keuning neet liechveerdeg, dao geit 'n serieus screening aon veuraof. Meh die heet Veldeke mèt glans doorstande en de zouws diech ouch neet kinne bedinke wat 'n käärege vereining wie die vaan us op häöre kerfstek zouw mote hōbbe um dao get tegenin te bringe. Dus vaan noe aof aon steit e kruunsje in 't logo vaan Veldeke. 't Is mer tot geer dat wèt.

*E gruuts bestuur vaan Veldeke Limburg
mèt Gouverneur Emile Roemer*

En daomèt kaom de viering vaan 't 100-jaoreg bestoon vaan Veldeke tot 'n ierste hoogtepunt. De touwkinning vaan de keuninkleke staotus voont plaots tijdens 't groet zjubeleifies in 't Toon Hermans Theater in Sittard, boe hoonderde dialekleeftōbbbers ziech verzameld hadde um te genete vaan e zier gevarieerd program, wat vaan begin tot eind in 't teike stoon vaan de Limburgse taol. Dat begós 's mōrgens mèt e veertal veurdrachte vaan deskundege op 't gebed vaan 't Limburgs, vak-kundeg ingeleid en geprizzenteerd door L1-programmaker Henk Hover. Joep Leerssen, dialektjrijver en literatuurwetensjapper naom 't publiek mèt op 'n verkenning vaan de versjèllende domeine boe-in taol 'n rol späölt. Vaa 't dialek woort dēks gezag tot 't ziech veural in de privēsfeer aofspäölt. Meh ein vaan de kinmērke vaan de Limburgse taol waor en is noe zjus tot dee ouch in de publieke sfeer gebruik kōs weure. Joep Leerssen voogde dao nog 'nen derde sfeer aon touw, dee vaan de "convivialiteit", 't tōssegebed tōsse privé en publiek. Es veurbeelde gaof heer de kaffee, de sportclub meh ouch de spreekkamer vaan d'n dokter. En ouch op dat terrein wèt 't Limburgs ziech good staond te hawwe. ►

Luc Wolters, historicus en sjrijver vaan 't book "Veldeke 1926-2016" wat bij 't 90-jaoreg bestoon is oetgegeve, leide de zaol nog ins langs de versjèllende periodes in de historie vaan Veldeke, boebij heer de aofgeloupe decennia veural es 'n teike vaan bleuj en greuj bestempelt boe nog gein ind aon liekent te koume. Carlos Gussenhove demonstreerde aon de hand van geluidsfragminte wat 't bezondere is vaan de Limburgse toentaol, boe-in e versjèl in toenhugde of toenverloup 'n ander beteikenis aon e woord kint geve. Bij sommige fragminte waor 't versjèl in toen veur wee dat dialek neet zelf sprik mesjiens meujelek te hure meh de computervisualisatie leet wel degelek versjèlle zien. En daan waor dao nog Theo Bovens dee es besjermhier vaan Veldeke Limburg mèt de nudege zelfspot altied 'nen humoristieschen drej aon zien touwspraok wèt te geve. Deze kier waarsjouwde heer um es ChatGTP mèt 'n dialekversie vaan de navigatie in d'n oto kump, veural neet de Mestreechse variant te keze: "Want dat trèk ziech zoe laank, daan biste de rotond al veurbij veurtotste wèts boeste aof moos sloon."

Dialekmeziek vaan Noord tot Zuid

Naotot ederein ziech te good had gedoon aon de spinazie-courgetsop en versjèllende soorte wraps, stoont 't middagprogram gans in 't teike vaan Limburgstaolege meziek. 't Begin waor al um vaan te genete:

Raymond Clement

Lottie Boermans zóng same mèt Wim Naus aon de piano 't prachtege Limburg-leed op 'nen teks vaan häöre pap Frans Boermans: "Schoon is dit land ós gegaeve." Nao nog twie leedsjes sloot zie aof mèt "Det duit 'm 't veurjaor" en dao woort al veurziechteg mètgezoonge in de zaol.

Es conferencier vaan deens praotde Raymond Clement, Professor Dr. Humoris Causa vaan de Narre Universiteit Limburg, 't program mèt vööl schwung en de nudege Witze aonein. En de ganse provincie waor vertegenwoordeg: vaan Venlo göng 't nao Vaols: Guido Staps waor de volgenden arties dee de buun opkaom en ziechzelf begeleide op zien gitaar. En bij 't dao-op ►

optreije waar de alle deile vaan Limburg zelfs binne eine band aonwezeg: 't Trio Op Geveul mèt Diane Sleijpen, Maud Wilms en Linda Zeilmans koume respectievelèk oet Zuid, Midde en Noord Limburg. En dat lievert prachtige miestummege meziek op. Nao 'n korte poos waar de beurt aon "In Limbo", 'ne band oet Geleen-Sittard dee veur de gelegenheid zien ritmesectie had thoesgelaote en allein mèt zaank en gitaar hunnen dialekpop prizzenteerde.

Kal toch plat!

De middag eindigde mèt 'n hoogtepunt in de vörm vaan e geveuleg optreije vaan Ton Engels. En mèt zie lèste nómmer gaof Ton ouch antwoord op de vraog die Raymond Clement de ganse middag had bezeg gehawwe: What if...: "Kal toch plat!"

*Ton Engels
mèt bassis
Eric Coenen*

't Zjubeleijaor vaan Veldeke – noe keuninklek – is daomèt nog neet op zien ind. In 't naojaor versijnt nog e speciaol zjubeleibook boe-in bezunderen aondach weurt besteid aon Limburgstaolege gediechte en verhaole. En daan kump veur de sjaolkinder tege deen tied nog 'ne speciaol dialekeditie vaan de Kinderkrant die op alle basissjaole in de ganse provincie verspreid zal weure. En zoe lang neet gans Limburg Limburgs lölt, is 't werk vaan Veldeke nog neet gedoon. Op nao de volgende 100 jaor.

Bèr Brounts, Mestreech, juni 2026

ÓS MODESJTAAL

Door John Hertogh

JUNI 2025

Ein rubriek euver 't gebroek van ós modesjtaal, dialek, plat, Limburgs...

“Mee aan de vaan hange es de percessie waerd is”. Ein awd gezègde, dat beteikent dat me mit vööl behej van ein biezaak de houfzaak wil make. Zoget wie van die moes en daen aolifant. Vruiger zag me es diene sjnoef-plak oet dien tesj hóng : de vaan hink oet. Noe gebroek me meistes pepiere zakduik. Al lang veur de coronatied! En es 't humme oet de bóks hóng zag me ouch waal 's: de Dutsje vaan hink oet, of zóng: “Humme d'roet- zuut neit oet- alle kènjel lache dich oet!” Noe liek 't waal mode te zeen óm 't humme oet de bóks te hange. Teminste es me nog hummes dreeg.

“De vaan oethange of de vaan oetsjtaeke.” In dezen tied hink jedere gesjlaagde ein vaan of vlag oet van zien eige sjool, want jeder sjool haet vandaag d'n daag waal 'n eige. 'n Saort reklaam. Veer perbeierde vruiger de sjoolbuik te verkoupe óm get mee vakansiegeldj te kriege, noe hink me ze dèks mit sjrifte en tesj waeke boete aanne vanesjtek pès ze d'r aaf valle. Es me blie is dat eemes vertrèk zaet me: veer sjtaeke de vaan (of de bessem) oet! En taengen 'ne lange magere minsj zag me: doe vanesjtek.

“Ein sjtök in de vaan höbbe.” Wie ich sjlaagde veur mien eksame es óngerwiezer, lang geleje, höb ich mit 'n aantal vrunj ein “fuij” gehawte. In de kelder van 'n aw boerderie drejde v'r meziek en drónke get kratte beier laeg, hawwe 'n sjtök in de vaan en sjmörge 'ne kater. Vaan is ouch eine awwe beiermaat: veier kanne of óngeveer vief liter.

Vaandel of vendel. Vaan beteikent eigenlijk niks angsj es douk en is sjus wie de vaandel of vendel, ein sjtök douk mit ein teike of bepaolde kleure. Ouch hermenieje, fanfares, sjötterieje, kirke, vastelaoves- en anger vereinigingje höbbe de sjoonste vane, sóms ouch vaandel of vendel genuimp. Ein anger woord veur vaan is ouch wèndjwiezer.

John Hertogh i.s.m. Veldeke Krènk Zitterd-Gelaen-Bor

VELDGEWAS

BREVEBÖS

Limburgse iedentiteit

Wie ich 't sjtök van d'r Bèr 'Taol en identiteit' in d'r vurrige Veldgewas loos vroeg ich mich ouch aaf wat dat noe eigelijk is, Limburgse iedentiteit. De defieniesie van iedentiteit is dat 't e allegaasje is van wie ze bis, 'n bruj van karakter, wasse in dien laeve taeghe kumps, ervaring en wie angere dich zieënte of wie se op angere uuever kumps... Dat geit zoeëwaal vuuer dichzelf op es miensj meh ouch in ènne groep (achtergrònd, kultuur, femielie, vrung en werk). Dienne iedentiteit is neet sjtar meh óntwikkelt zich mit de jaore.

Meh wat is noe Limburgse iedentiteit? Wie ich op de lieëgere sjoeël zoot kroge vieër in de hoeëgste klas 't vak "Nederlandse Geschiedenis". Es kind van daen tied hawse 't bezej nog neet dat dich get vertèld woeërt dat eigelijk mit Limburg nieks te make haw. Doe kreegse te huuere uuever e VOC, WIC, uuever "Ènne gouwe ieëw", Huygens, Rembrandt, Vermeer, Vondel, Bredero, ezv. Meh die gesjichte is neet die van Limburg! Wasse op sjoeël lieërdes waor watter in de "Zeven Provinciën" gebuuerde woeëva 't mieëste zich aafsjpieëlde in 't het westen van 't land (Holland, Utrecht en Zeeland) en in Gelre.

't Limburg in daen "Gouwe ieëw" waor 'n gekatsjelde verdeilde sjtrieëk, die nieks hat mitkrieëge van dae "glorie" en nieks te make haw mit missjteng (sjlave). Went 't dan ouch geit uuever 'eksküsses' uuever die missjteng van doew da veul ich mich es Limburger, woeëva d'r Limburgse sjtamboum is trük vónge pis d'r zestieënde ieëw!, gaaroets neet aa-gekald.

Ich veul mich alzoeë neet iedentiek aan de 'mitlendere va baove de groeëte reveere'. Toch hób ich op de middelbare sjoeël vāōl sjoeën vónge van wat Vondel sjrieëf, meh ich veul mich neet verbónge mit Vondel. Dat doon ich waal bie Veldeke. Mit Rembrandt en Vermeer hób ich ouch nieks iedentiek. Ze kóste semlich good sjildere, meh dat dege Caravaggio en de gebreurs Pieter en Jan Bruegel of die van Van Lymborch ouch.

Wie nog al semlich besjaote waor waor 't sumpel vas te sjtèlle woeë se bie hoeërs meh dörg de jaore haer is dat grellig veranderd en hat me van uueveral indrökke gezuuemerde. Wat is blieëve is de aafkóms, zich verbónge veule mit de sjtrieëk, 't landsjap, de uuevergeblieëve gebroeke EN de taal, 't plat.

Dat lètste is vuuer mich woeë 't zich óm drieënt, 't is de sjnal die d'r reem bie-eij hilt. Sjtèl dich 'n vastelaovend vuuer woeë Hollisj wuuert gekald. Brr! De sjnal begeuf 't en de brook vilt op g'n aerd.

De taal verbingk en hilt bie-eij. En wat mich betruf maog dat mit e vietzelke "Blood en Aerd". Lóchtig, wie d'r Bèr zag, meh waal gruuetsj. Laot zieë woeë-vuuer se sjteijs en dingk neet dat 't baeter wieër óm gei plat te kalle. Wentse 't plat toesj vuuer 't Hollisj dan hóbse dien iedentiteit veranderd en bisse bloos nog Limburger ómdasse in Limburg woeëns.

SesieL

Sjrieve euver sjrieve in/euver 't Limburgs

't Is mich neet gelök ein gooj vergelieking te maken tösse 't Eurovisie Songfestival vurge maondj en Oos Taal, 't Limburgs. Ierste vraag: wieväöl van uch, geachde Veldgewassers, zölle noe neet wiejer gelaetze höbbe? Gekke vraag? Hiejbaove zegk ich det mich get neet gelök is. Anger veurbeeldj. Wen in eine riejer op pagina zeve sjteit det 't liek neet gevónje waert, det d'r mesjiens gaaroet gein liek woor, leus me dan toch wiejer? Waat wil ich noe weer?

Tja, ich höb neet vāöl van det Songgedeuens gezeen. Allein get van de veurrunj. Songe wie vreuger? Kóm noe: geweun duur sjpiktakel. Kump ouch, nae: det is hiej al, paar waeke wachte. Ei groot paerd vluug door de lóch en landj in 't stadion van MVV – det toch aafgebraoke geit waere. Op 't paerd zit einen duvel. Dit is eine sjpiktakelmusical van Toneelgroep Maastricht.

Sjpiktakel, det waert ummer belangrieker. Veur Oos Taal beteikentj det: 't geit neet langer um wāát gezag waert, of det mesjiens literatuur is, of get biejdreug aan de kwaliteit van 't gesjreve Limburgs. Det ligk allewel dreug te wachte aan de leste mem.

Belde daoveur nao SesieL, mae die zag det ze efkes aaf wól wachte. Ich mós neet knotere op waat nag pas begós woor. Of op goodgemeinde planne. Kiek nao premier Jetten, mailde ze: dae wól teen gans nuuj sjtaej oet de gróndj sjtampe wie me allewel kalt. Mich sjoot te binne waat polletieker Jan Schaeffer ós al veurhool: In gelul kun je niet wonen.

Mei 2026. Greun Links in de Sjtaote van Limburg vintj det in oos treine en lienbösse mier Limburgs gesjpraoke mót waere. Hiel geweun: In Zitterd kónt geer nao Haerle mit Arriva. Dae trein sjteit op perron drei, en vertrek... Ich weit neet good waat die Greune wille. Laote mirke det in Limburg anders gesjpraoke waert es in Hilversum? Prima. Mae dao waert Oos Taal neet mit gered. Code Rood gultj nag ummer. Waert die nag platter es Plat, leps wie mit Maaswater verdunde 0.0?

Wim Kuipers

Haol waeg

Wie ze óntsjtange zunt en wat hun beteikenis is, dao is genóg uuever gesjrieëve. Ouch uuever wie sjoeën ze zunt. Dat geit al trük nao 1911, wie d'r natuurbesjermer Eli Heimans, in zie book 'Uit ons Krijtland' dat besjrieëve hat.

Ouch lÿj die sjtöksjkes in de gezèt sjrieëve höbbe zich dèkser oetge-laote uuever wie sjoeën die haol waeg zunt. Ich sjleet mich dao gaer bie aa en sjrief d'r nog dit sjtöksjke uuever.

Dao waor ènne tied dat 't besjtao va haol waeg aan ènne vaam hóng. Dat waor wie sómmige lÿj vónge dat de hoeëgsjtambuim ómgewawe en de sjtruuk tössje sjtökket land en weijer oetgerieëte móste waere. Dat 't landsjap woeërt versakkerd dao hole die lÿj zich neet mit bezig. Zoeë woeërte haol waeg breijer gemak en de begrujing in de sjtiel graver voet gehaold.

Minnige haole waeg (zoeë wie die hoeërte oet te zieë) is doew ver-zjwoende, meh gelökkig hat me iggezies dat haol waeg bie 't landsjap huuere Zoeë wie zjwalbere hoeëg i de zoeëmerlóch.

Datter entans getaard is, kint me waal kavere waeges 't verkieër en de hoebbele, meh waal hat me geprobeerd óm 't karakter van d'r waeg vas te hawte. E vuurbild is 't Bösje, d'r waeg op Klumme tössje Krawbich en Termaar of Ranzel.

Va Krawbich nao Ranzel
en Termaar

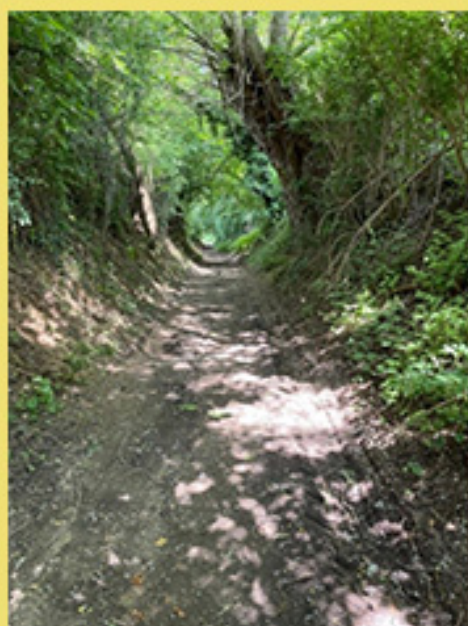
... en trük nao Krawbich

Es kind höb ich dao dèks zat geloupe, wie 't d'r nog roew waor, neet getaard en baove dich de tek zich in-eij krungelde wie e saort plaffón. In d'r zoeëmerdaag mit de blaar vol aan de buim kus 't da semlich duuster waere. Aan 't ing va d'r daag went 't begós te sjieëmere da waor 't d'r al duuster. Meh sjikkeduuster woeërt 't noeëts en dat kaom dörg de hónderde leechwörmkes die dao in de lóch dansde en lieëke mit dich mit te loupe pisse aan 't ing waosj.

In d'r winterdaag went 't vāöl sjniejde da bloos d'r wind d'r sjnieë 't laok i. Da loog d'r sjnieë dèks twieë mieëter diek en vólde d'r ganse waeg. Dao waor neet dörg te kómme.

Die buim in de graver die waore d'r neet vuuer nieks. Die móste d'r grónd vashawte went 't hel raegende en zoeë gènnè drek d'r graaf aaf sjpeulde of pratsj d'r berg aaf.

E vuuerbild woeë me (nog) neet hat getaard züt me in Walem / Sjin / Valkeberg. E sjild wies de sjtraot aa. Dae Sjaloensmuuelewaeg lóp langs de vakantiehúuskes van Bungalowpark Sjin op Guuel.

Van Walem nao de Kloes
/ Sjaloen...

... d'r eine en d'r angere
kant op

D'r zunt al gans get haol waeg verinneweerd. Laote ze van die nog zunt mit de groffiejaote aafblieve, want haol waeg huure bie en in Zuid-Limburg zoeë wie de huuevele.

Teks: Antoon Brouns, fotoos: Jeu Brouns

IN 'T BROONSGREUN EIKEHOUT...

Mèt gediechte en verhaole oet:

**Zitterd, Kirchroa, Baolder,
Gelaen, Postert, Valkeberg, Baek,
Heële, Nut en Klumme.**

prieze

wen ich 't zelf
neet meer kan
duis doe 't dan
duis doe 't dan
al 't sjone prieze
veurjaor – zomer
hèrfs en wintjer
in deep verlange

wen de tied
veur mich is vergange
wen ich 't zelf
neet meer kan
al 't sjone prieze
duis doe 't dan
duis doe 't dan
toos, postert

Op wach

Moorzeel allein... of in gelid
sjouwer aan sjouwer naevenein,
steit hae te haoje aan de straot –
oze greunbakseldaot.

Meistentieds midde in de nach –
mer ouch dèks smörgesvreug
ratelendj en rollendj nog flot
nao de stoeprandj gebrach.

Wied e-weg zuus se 'm mèt flikkeruig al kómme,
huuers hum van dónbie gevieërlik grómme –
det gael monster mèt oeapegesperdje moel
op struiploch nao ós verzameldj voel.

Mèt ziene lange erm opzie
griepst hae de greunbak bie de prie,
kiepst dem op de kop...
en vritj in eine kieër alles op.

Sjèlle, sjale, besjummeldj broead,
eine aafgeknaagdje hanepoeat –
Aoh! waat kan d'r zich begaje...
vuural somers aan die vese maje.

Zoea maaktj hae de burger blie
in oos weggoeajmaatsjappie.
Mer stank achteraf neet raar te kieke
es de gemeindje zien soldij op kumtj strieke.

Har Sniekers, Thoeat

naes

bije zoeme
zukke hónnig in d'r jaad
óp de blomme
vuejel vleie
aaf en aa in de hek
is e naes
miere bouwe
ónger inne sjtroech
ing janse sjtad

d'r jaad is vol leëve
óp 't jraas zits iech
in e naes va sjtilte
mieng jedanke vleie
dreume va blomme
woeëne in ing sjtad
va vräud en leefde

Wim Heijmans, Kirchroa

nest

bijen zoemen
zoeken honing in de tuin
op de bloemen
vogels vliegen
af en aan in de heg
is een nest
mieren bouwen
onder een struik
een hele stad

de tuin is vol leven
op het gras zit ik
in een nest van stilte
mijn gedachten vliegen
dromen van bloemen
wonen in een stad
van vreugde en leven

Libellula Fabula

*Bön neêt sjoew, do greuzelke!

Weej zulle eur vinge
In eine langhääorige mankel
mit pluze rendierhaor
oppe kop ein kruûnke
mit goudgaele blumbkes
mit Hazesjtertjesgraas.

Noêts mier hoofse daonao nag
vur get sjoew te zien.
Wienier det zien zal, weite de rotse,
opgeblaoze in segmente
diej ós waeg van zangk
deje begaonber make.

De segmente zulle ónversjtaonber
in gebraoke sjpraok bliêve krake
Ens zals do doon zitte op eine rots en
versjtaon de sjpraok van de sjtein.
Dien erm zalle vleugele zien en
do geis eine nije waereld zeên.
Zoe sjprook de vader toet zien kingk

**

“Libellula Fabula”
de Wiefkeslibel, wies ós de waeg
zeej geit op sjtökskes zitte wachte
wies weej d'r zien.

Ze zal vur ós oêt wir vlege
allein zeej wet de waeg.

Do bös zoe sjoew, ónneuzel Zjwanehelske
dink neêt aan 't knallend Dynamiet
det op ken blaoze rotse van Graniet
haoj in 't bluûske dien Mieske werm
sjmiespel zaoch get in zien uurkes. ►

Laot ós gaon Braomele aete
vur det we zien beej de Sjpróng
de Sjpróng van Zlata Baba,
de Golde Moder van al 't laeve
det bleujt en det sjtörf
in drap of in törf

Dao kómme kleng mit de wingk
van wiejer weg gevlaoge
oêt ein fieës mesjien
mit oêt de Hel gekraope gejoenk
getetter doeng doeng doeng doeng
in 't wille weg verdauvend
zumpend kakend mekend
't kump van minse gunder dao
van diej dao guns dao
dao is 't aan de geng
in de Roerdal-Sjlenk, det klink.
Jao dao dao danse zeej
danse danse die gen danse zien.
Ózelig sjaemel gekrónkel gebónk
van minse diej pien wölle verdauve
mit zoêpe vraete catha kauwe
lienkes sjnoëve poeiers numme
oêt plastieke baekers drinke
drenskes drinke allerleise
drenkskes drinke zich versjlikke

Um same doên taengenein geduujd
same te kunne doôn offant offant
offant ze kammeräöj zien offant
diej neêt weite wiezoê daen toêmel
waoveur det laege geveul

Alcoholisch zien ze verwek
alcoholisch ein kiendje gewaore
mit sjaaj al gebaore gebaore ►

Macaber klinke kótsende kleng
oêet kaele mit nôtte tung
kómme fatale wäörd van niêd
van hebzuch aafguns en van haat
geweld wuurd aangesjpanne
onger gelach waere duvele gebaore.

Wae dao in dae waereld van
offant offant allemaol kammeräöj
ein waerwaord guuf, dae zal
onger graof gelach waere gesjlach.
de Kammeräöj zien einen Draak
mit doêzende veursjpiejende köp.

Zjwanehelske velt in sjlaop
beej 't roêze van de Sjpróng
't druimp van einen Ingel
mit geitehaor en hazesjtertjes
't Miemke sjpint.
dao zinge mösse en moetse.

De Libellula Fabula.
wao is diej gebleve?

Och kiêk, dao vluug ze

*Gedich van Godelieve van Gemen
Baolder juni 2026*

Godelieve heet d'n teks
vaan dit gediech ouch
ingesproke. Geer kint
dat beluustere door
hei te klikke

Sjpartaans

Vruiger haws te gein ADHD,
ein watsj óm 'n oor, neit minder, soms mee,
autistisch, dat woord dat gouf 't haos neit,
me zag: 'Dae pas zich lestig aan,
't is soms get vraem waat 'r deit'.

Me haw doe ouch gein dyslexie,
doe lous neit zo goud, dao bleef 't dan bie,
en dyscalculie?, nootsj van geheurd,
doe koosj neit goud raekene,
kreegs soms minder ein beurt.

Allergisch veur aete woort zelde gezag,,
waars kóntent mit wat mam kaokde,
waat op taofel woort gebrach,
'Doe its wat de pot sjaf!' waar doe wèt,
en wous te dat neit: 'Nao baove, nao bèd!' ►

Knoje mit sjrieve ? Ocherm, luuj,
'Sjtop mer jóng, blaad d'roet,
begin mer opnuuj !'
Op sjool dao woort in rieke gezaete,
en erm euvrein neit vergaete.

Sjpartaans waar d'n aanpak,
lammenteiere hólp neit,
'Zjwieg en gedraag dich!'
70-plussers weite besjeit.

Phil Schaeken, Zitterd

Wég van Pireaus!

Veer dansden en zóngen ós
op 't sjtrand van Piraeus
de lónge oet 't lief!
Eine van oes reep euvergelókkig:
"Iech dink dat iech
veur altied hie blief!"
Mien jóngste dóchterke
reep ontsjtèld oet:
"Nei, hè pap,
veer goont toch zeker
weer truuk nao hoes!"
Nao oes sjoan sjtedsje
aan de Geul,
want dat ies, wo iech miech
't meiste thoes veul,
vlakbie kesjtiël Sjaloen
en kesjtiël Genhoes..." ►

Iech zag tegen häór:
"Jao, mien leef kind,
hie in 't land van de Grieke
veule veer oes veur evekes
wie in 't aerds paradies!
Meh dao geit toch nieks
bove de plek op aerd,
wo me geboren ies...
Hie geuf 't ein hemelsbreid
oetgesjtrek sjoan sjtrand,
in Italië ein kolossaal Colosseum,
in Egypte prachtige piramides,
in Frankriek de Mont Blanc
en de Gorges du Verdon,
meh bie oes in Vallekeberg
geuf 't dat allemaol in 't klein.
Dat ies minstes eve fein!

Ein sjmaal fantasties Geulsjtrand,
e sjitterend ope-loch-theater!
Thermae 2000 in piramidevörrem,
d'n einmaoligen Cauberg
en de kutebietende Keuteberg.
Dat ies, woarum iech miech
in mien geleefd toeristesjtedsje
miè es örges andersj
heim en happy veul!
En veural vanwege oos kronkelende
door 't Limburgs land heen
meanderende Geul...

Veer missen hie allein nog mer
oze geleefden oetziechtore.
Daorum goont veer toch auch mer
zoa noe en dan nao d'n Eiffeltore
in Frankriek, in Paries.
Veur evekes mer, want auch
in Pireaus en Paries
weurt de loch bie tied en wiele
gans grauwn en gries...

Meteoriet

In de sjemering van de achste miért
Zaog m'n aan de hemel 'n leechtende sjtreep;
'nne meteoriet, zoà is ós geliérd,
Dat fenomeen heel vööl luuj in ziene greep.

Wat brungk ós deze hemelsjtein
Mit zien vuur van zoà wied ewegh en zoà fèl?
Veer zulle dat mesjien zeen, esjtrein
Want dae sjtein is op waeg nao zien hël.

Al gauw verdwient 'r, wiet g'r zeet,
In sjoàne baog door 't duuster waerend zwerk,
Zien lichaam brent, dat baart verdreet,
Alleen 'n sjteintje deent häöm es zien sjamel zerk.

Jacques Aussems, Baek

De Bie

Dao weurt de waert van ondersjat
Klein van sjtök, zonder, fruit neet lök
Ziè neet waore, noats vröchte gehad

Al in bleuj, zie aaf en aan vlege
Es volk zich same weite te pakke
Eeder zoa zien taak haet gekrege

Ongekint wat de natuur os brink
Daorum wake, zuinig op hun zint
Zoaväöl van ein bièjevolk aaf hingk

Alle werk wat de bièje same doon
Um os op get gezonds te traktere
Eine pot honing op taofel sjtoon

Werner Kreutzer, Valkeberg

Gruëtsj op Limburg

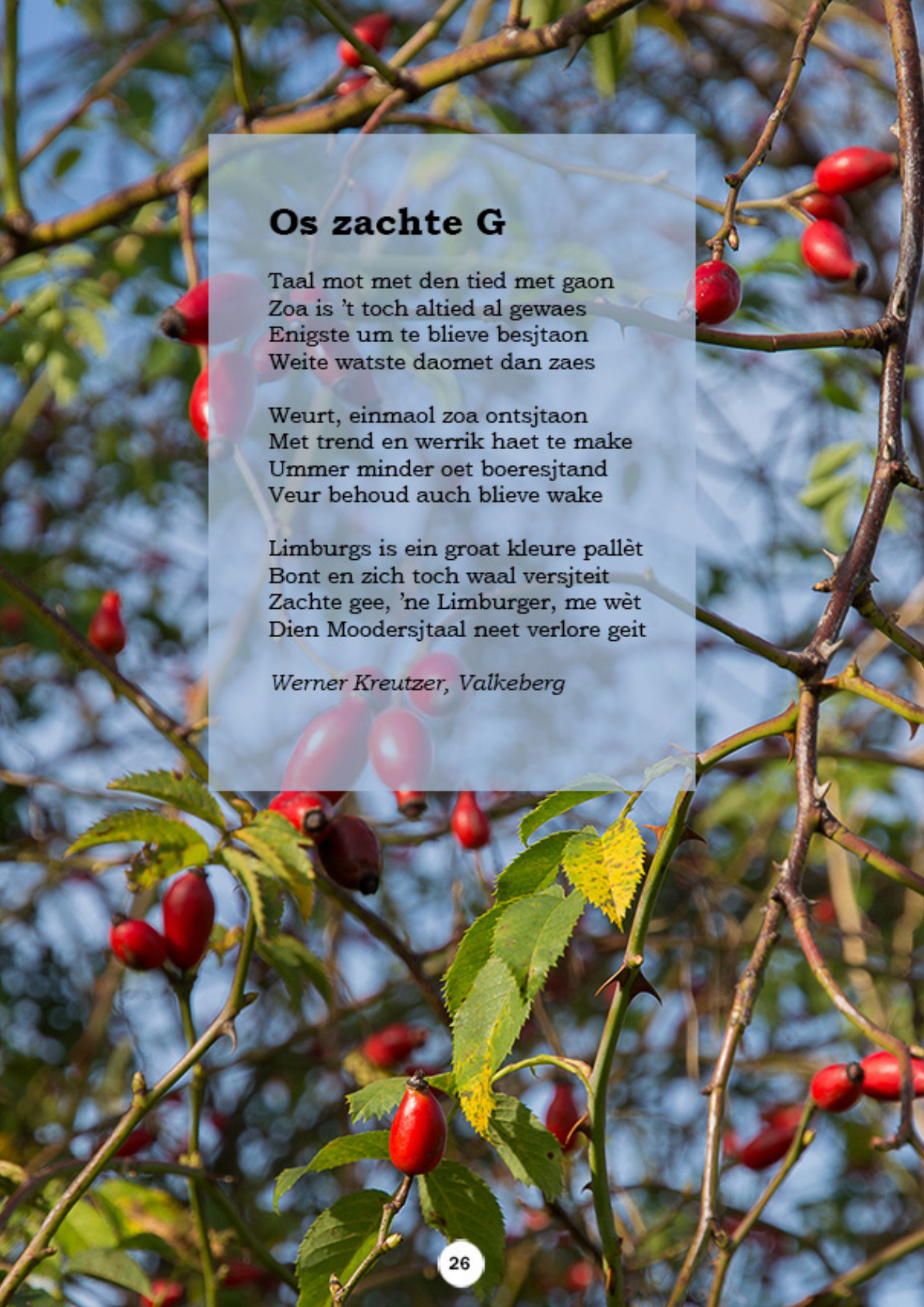
Och mie hoes en miene gaat
is mar ee puntje op de kaat
mè dat lik da waal i Limburg
en dat is mich alles weëd
't allersjoeënste óp de eëd
mieng heemet is hei i Limburg
och al is neet alles good
wat blinkt. mè nurgens zoene
sfeer wie hei i Limburg hingt....

Limburg doe kans gans (R)
gruëtsj óp dich zieë
Limburg mie Limburg
doe has toch zoeëvöal mieë
Gee land dat zoeëvöal hat
zoeng charme en deë sfeer
Juus doarum mie Limburg
zint vier hei zoeë geer!

Uëveral ing meledie
van de fanfaar en hermenie
d'r meziek vult hei de sjtroate
mit medaljes óp d'r boek
truk óch de sjutterei hei oet
ze zint d'r in alle soate
zoeëvöal sjoeëns dat is
toch puur kultuur
wie vasteloavend zit dat
diep in ós natuur...

Wat ee land van berg en Maas
mit 23 soate vlaas
en nog doezend anger dinger
zoeëvöal klure brons en greun
die zint i Limburg gans geweun
zoevöal kin ich neet bezinge
en doe preufs hei is
nog zoeëvöal mieë
umdat te veule mós-te
hei geboare zieë...

Ger Prickaerts, Heële

Os zachte G

Taal mot met den tied met gaon
Zoa is 't toch altied al gewaes
Enigste um te blieve besjtaon
Weite watste daomet dan zaes

Weurt, einmaol zoa ontsjtaon
Met trend en werrik haet te make
Ummer minder oet boeresjtand
Veur behoud auch blieve wake

Limburgs is ein groat kleure pallèt
Bont en zich toch waal versjteit
Zachte gee, 'ne Limburger, me wèt
Dien Moodersjtaal neet verlore geit

Werner Kreutzer, Valkeberg

Óngerwaeg

Aan 't eind van d'r gank
zieën ich mien mam loupe.
Mit kleine peskes,
toefelt ze uuever de aafdeiling.

Ze sjtópt. Sjus vuur 'n moer.
Sjtap, sjtap. Sjtap, sjtap.
Häör veut gónt op en neer
wie 'ne soldaot dae marsjeert op de plaats.

Lankzaam drieët ze zich.
Dan geit ze weer loupe,
óngerwaeg nao nörges,
op 'ne aafgeslaote gank.

Ze löpt óp mich aaf,
mit 'ne laege blik,
ouge wied aoep,
sjtarend in de wiejte.

Ze is noe gans dichbie.
"Hoi mam."
Ze zuut mich neet.
Ich sjtap óp 'n zie,
en laot d'r gaon.

Ron Leunissen, Nut

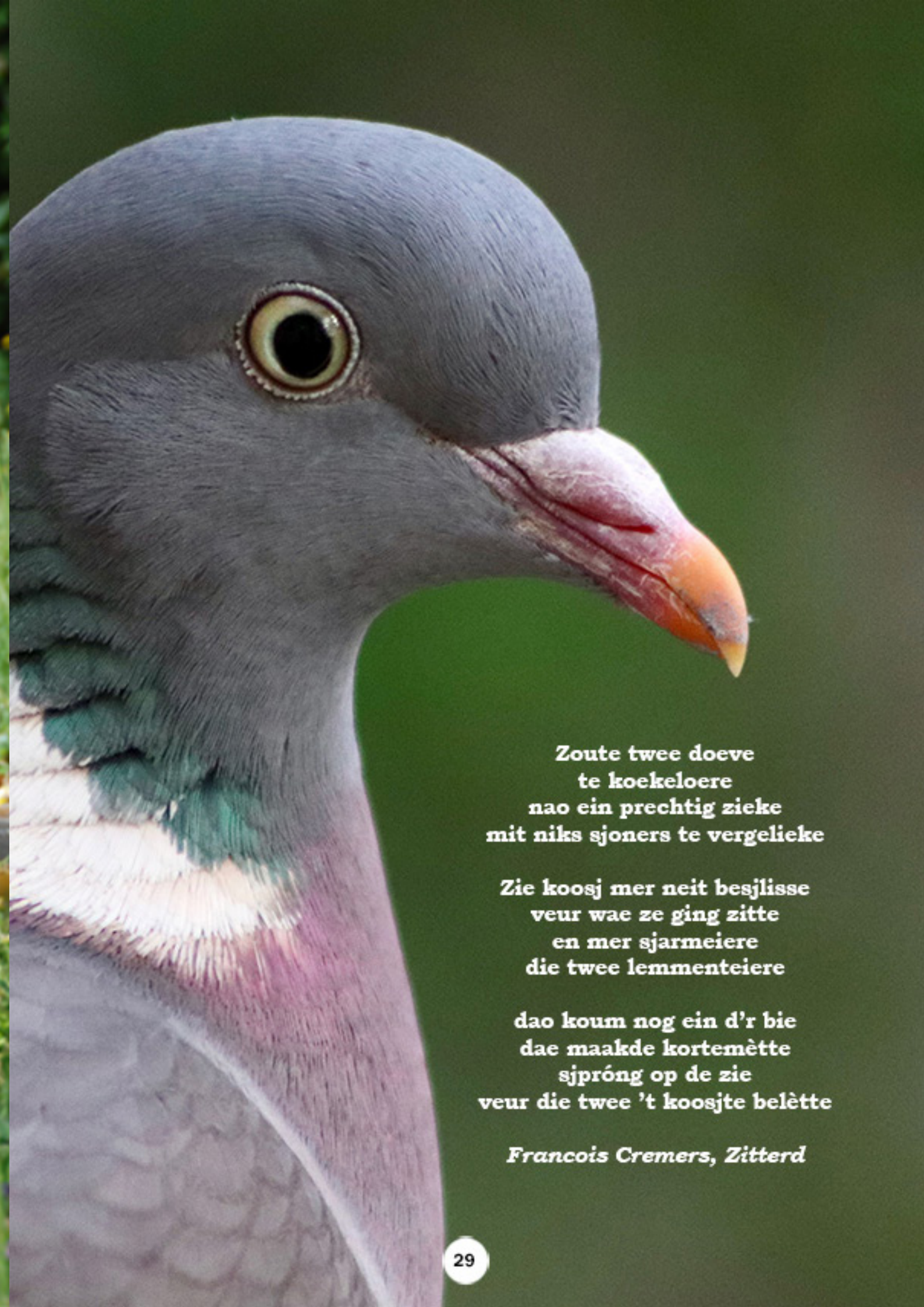
veldgewas

lang geleje ingezièjd
loch en water
breujend nès

zäödsjes vunkele in 't brein
brenne zinnekes aanein
diechtersj grave
deep
egaal
sjoefeke böttele
broewe
broches in de eige taal

van onkroed tot eikeboun
ozen inheimsen droum
vanoet 'n wild boekèt
tot Limburgstalig blomebèd

Els Diederén, Valkeberg

Zoute twee doeve
te koekeloere
nao ein prechtig zieke
mit niks sjoners te vergelieke

Zie koosj mer neit besjlisse
veur wae ze ging zitte
en mer sjarmeiere
die twee lemmenteiere

dao koum nog ein d'r bie
dae maakde kortemètte
sjpróng op de zie
veur die twee 't koosjte belètte

Francois Cremers, Zitterd

Zoeëmerleefde

**Dao zitse aan d'r waterkant
Bie de baek die lantsem sjtruimp
Doe drieëns dich óm en kieks mich aa
't Is ech en wuert neet dörg mich gedruimp
De krollehaore valle dich uvver de sjowwer
Wie Eva in 't paradies zússe d'r oet
Bie mich veulse dich op die gemaak
dao zittend mit de zón op dien bloeëte hoed**

*

**Geliek gónt vieër ós foemmele
meh ieësj wil ich nog aeve nao dich kieke,
nao die lief zoeë sjoeën en zach
dat dich op Griekse godinne deit lieke
Da zieën ich dich mit de ouge kalle
Aagevunkeld wuert 't leefdesvuur
Vieër gaeve ós aan-eij uuever
en waere ein mit ós lief en de natuur**

Antoon Brouns, Klumme

veldeke 100 jaor

taal
aan de wortels
laote greuje
vanoet 't hert
laote bleuje

taal
ós inne mândj gesjreve
gebleve
oetgedrage

oos zo eige taal
veur altied
en altied
werm
ómermp

toos, postert,
mei 2026

Hègkemösj

Aan de randj van de wiejer weeg
'n bössel brudjes in de brónk
Maagdekoar zunk
sjnebbele sjnatere baove op de sjlamp

barebènjend beije bao in de baendj
haamsjeut in de harresjans
zös zösters in de zómp
hakketakke euver de gaandje aan de euverkantj

boumklaeverkes wirvelaerkes sjirpe in bóntje jes
wemele wie e wèndjmeuleke tösje witte wèndjsjtraepe
eivellig erwisj in de sjittering op de watereltjer

eulenteul, luiper in greun-blawwe luster
neuët mich in de modersjoat, preuf de rös
sjlaon de beelde op, op de hel sjief van de aw doas

Ringelink, ringelink, ringelink...
boempaaf róp de sjel bel van dae fitser mich roew t'ruk

Leonne Cramers, Gelaen

Ieder gepubliceerd in Veldgewas mei 2013

COLOFON

Veldgewas is e blaad
veur en euver Oos Taal,
de Limburgse taol. Veer
publicere gediechte en
verhaole in 't Limburgs
vaan sjrijvers oet de
ganse provincie en dao-
boete.

Redactie:

Wim Kuipers

Har Sniekers

Wim Kallen

Bèr Brounts

Vaste sjrijvers:

Phil Schaeken

John Hertogh

Godelieve van Gemen

Wim Heijmans

Toos Schoenmakers

Correspondentieadres:

veldgewas@veldeke.net

Fotografie:

Marina Nefkens,

Pixabay

Oos Taal

**Grameers sjat in kattenate sjölk geraap
tösse eier eikels neut en paere veur de verke
taal die wuult en poejak, al waat zjwaak is
ongergrundjs de wintjer door de lintje,
en versjteinde sjtaej nao boete bringk;
taal die zingk en zaet waat waor is,
nag neet klaor is veur Öpke Döpke
Kroekesjtöpke, taal die bäök en puunt
die sjpas en loestigs mit alaafs en buut
die op 't Belsj zich nao d'n Um sjuut,
die törf en kezel koempels kaole goof
veur verhaole bie de sjtoof, die blog en twittert
mit de sjitter van det lank Moderlintj
Niers Zjwaam Jeker Keutelbaek naeve Vesder
Lesder aan waerse zöster Mozel binjt.**

Wim Kuipers, Neel

